

3. Тіщенко В. В. Вибрані праці / В. В. Тіщенко. – Одеса: Вид. дім «Гельветика», 2017. – 436 с.
4. Погорецький М. А. Криміналістична тактика: щодо визначення поняття [Електронний ресурс] / М. А. Погорецький, Д. Б. Сергєєва // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2012. – № 1(5). – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n1/12pmasvp.pdf>.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Бєлік Л. С.

Красношлик Анастасія Олександрівна
студентка 1-го курсу магістратури факультету прокуратури
та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ЖОРСТОКИМ ПОВОДЖЕННЯМ З ТВАРИНАМИ

На сьогоднішній день у новинах часто можна почути повідомлення про випадки негуманного та жорстокого поводження з тваринами, що робить питання виявлення та розслідування вказаних злочинів досить актуальним. Як влучно зазначив видатний французький письменник та мислитель Жак-Анрі Бернарден де Сен-П'єр: «Жорстоке поводження з тваринами є лише перший досвід для такого ж поводження з людьми». Небезпека цього негативного соціального явища полягає в тому, що у більшості випадків жорстоке ставлення до тварин є початком злочинної діяльності особи, першочерговими проявами її схильності до вчинення насильницьких злочинів, байдужості до чужих страждань.

У ст. 1 Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» зазначається, що жорстоким поводженням з тваринами є знущання над тваринами, у тому числі безпритульними, що спричинило мучення, завдало їм фізичного страждання, тілесні ушкодження, каліцтво або призвело до загибелі, нацьковування тварин одна на одну та на інших тварин, вчинене з хуліганських чи корисливих мотивів, залишення домашніх та сільськогосподарських

тварин напризволяще, у тому числі порушення правил утримання тварин [1].

Згідно зі статистичною інформацією щодо зареєстрованих кримінальних правопорушень, передбачених статтею 299 ККУ «Жорстоке поводження з тваринами» за 2017 рік всього було зафіксовано 105 випадків. Станом на вересень місяць 2018 року таких правопорушень зафіксовано вже 175. Як вбачається зі статистики, більшість таких справ закінчується закриттям провадження [3]. Така відносно невелика кількість зареєстрованих кримінальних правопорушень пов'язана, в першу чергу, із великою кількістю актів жорстокого поводження з тваринами, які залишаються поза увагою чи не реєструються правоохоронними органами.

На наш погляд, основними проблемами виявлення та неефективності здійснення розслідування злочинів, пов'язаних з жорстоким ставленням до тварин, є:

1. Відсутність чіткого розуміння масштабів небезпечності вчинення злочинів по відношенню до тварин для суспільства, як з боку населення – безпосередніх свідків таких злочинів, так і з боку правоохоронних органів, які у зв'язку з великим навантаженням та відсутністю достатньої кількості працівників залишають поза увагою випадки жорстокого поводження з тваринами, надаючи перевагу більш «традиційним» справам.

2. Відсутність відпрацьованого механізму та тактики виявлення, фіксації та розслідування злочинів, пов'язаних з жорстоким поводженням з тваринами.

3. Переважна кількість правопорушень, передбачених ст.299 КК України, вчиняється у сукупності з більш тяжкими злочинами, у зв'язку з чим факт вчинення насилля над тваринами або взагалі не береться до уваги, або залишається недостатньо вивченим задля формування окремої чіткої криміналістичної характеристики цього злочину.

Варто зазначити, що на сьогоднішній день, спільнота починає більше уваги приділяти проблемі негуманного ставлення до тварин. Про це свідчить прийняття закону №2120-VIII, який передбачив посилення відповідальності за жорстоке поводження з тваринами. Показовою є судова справа, яка розглядалась у Долинському районному суді Івано-Франківської області, де було визнано винним у жорстокому поводженні з тваринами 24-річного мешканця села

Витвиця. Молодий чоловік перебуваючи на іспитовому строку за крадіжку, у стані алкогольного сп'яніння, жорстоко вбив двох собак. Покарання призначено у вигляді позбавлення волі на 5 років. Цей вирок, яким обвинуваченого засуджено за ч. 3 ст. 299 КК України, є одним із перших в Україні з часу посилення Верховною Радою покарання за жорстоке поводження із тваринами [6].

У Харкові 51-річний чоловік отримав три роки і чотири місяці в'язниці за вбивство собаки. Місцевий житель Новобаварського району в липні найняв засудженого для вбивства своєї собаки. Він дав йому молоток і пообіцяв розплатитися пляшкою горілки. Чоловік тримав вівчарку за нашийник і бив молотком по голові. Сусідка почула крик тварини і зателефонувала до поліції. Суд визнав зловмисника винним у жорстокому поводженні з тваринами (ч. 1 ст. 299 КК України) і, додавши частково невідбуте покарання за вчинену раніше крадіжку, призначив йому три роки і чотири місяці позбавлення волі. Замовника вбивства суд визнав винним у підбурюванні та пособництві у знущанні над твариною (ч. 4, 5 ст. 27, ч. 1 ст. 299 КК України) та присудив йому арешт строком на три місяці [5].

Ще одна резонансна подія відбулась улітку поточного року у Маріуполі. На даний момент за результатами розслідування до суду було передано обвинувальний акт за ч.1 ст. 299 (жорстоке поводження з тваринами) та ч.1 ст.129 (погроза вбивством) КК України. У стані алкогольного сп'яніння, чоловік наніс ножові поранення безпритульному псу, від яких той помер на місці, та розчленував його труп. Свідком цього знущання над безпорадною твариною стала випадкова перехожа, якій зловмисник погрожував ножем. Обвинуваченому загрожує покарання у вигляді арешту на строк до шести місяців або обмеження волі на строк до трьох років [2].

З огляду на вищезазначене, можна зробити висновок, що хоча суспільство і почало звертати більше уваги на дедалі частіші випадки жорстокого ставлення до тварин, однак проблеми виявлення та розслідування цих правопорушень ускладнюють процес зниження кількості таких негативних проявів. З метою вирішення деяких проблем, на нашу думку, варто вжити наступних заходів:

1. Розробити комплекс методичних рекомендацій для правоохоронних органів із зазначенням заходів, направлених на попередження, своєчасне виявлення та повне і всебічне розслідування правопорушень, пов'язаних із жорстоким поводженням з тваринами.

2. Посилити контроль над правоохоронними органами з питань фіксації та розслідування проваджень, пов'язаних з жорстоким поводженням з тваринами, задля уникнення нехтування окремими випадками таких проявів.

3. Підвищити рівень обізнаності населення про важливість та необхідність захисту тварин від злочинних посягань. Проінформувати людей про рівень латентності цих злочинів та загрозливий вплив таких негативних тенденцій для всього суспільства.

4. Розробити криміналістичний комплекс заходів, направлених на взаємодію правоохоронних органів із зоозахистниками, з питань виявлення фактів знущання над тваринами.

5. Висвітлювати у засобах масової інформації всі випадки жорстокого поводження з тваринами, процес та результати розгляду відповідних правопорушень правоохоронними органами з метою недопущення їх замовчування, встановлення «суспільного контролю» за ходом вирішення проблем та донесення до відома загалу інформації про невідоротність покарання за відповідні негативні прояви.

6. Проведення комплексних наукових досліджень, направлених на більш глибоке вивчення проблеми, з огляду на поєднання у ній соціальних, психологічних, правових, кримінологічних, криміналістичних аспектів для формування профілактичної програми по роботі з населенням.

Список використаних джерел

1. Про захист тварин від жорстокого поводження: Закон України від 21.02.2006 № 3447-IV // Відомості Верховної ради України. – 2006. – № 27. – Ст. 1.
2. Офіційний сайт прокуратури Донецької області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <https://don.gp.gov.ua/ua/news>
3. Офіційний сайт Генеральної прокуратури України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <https://www.gp.gov.ua/>
4. Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: / <http://reyestr.court.gov.ua>
5. Житель Харкова отримав 3 роки і 4 місяці в'язниці за вбивство собаки / LB.UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukr.lb.ua/society/2017/11/22/382716_zhitel_harkova_otrimav_3_roki_i_4.html

6. Прикарпатець, який зарубав двох собак, отримав 5 років тюрми / Тримай KURS [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kurs.if.ua/news/prykarpatets_yakyy_zarubav_dvoh_sobak_otrymav_5_rokiv_tyurny_66269.html

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Гресь Ю. О.

Новіков Іван Русланович

студент 2-го курсу магістратури факультету прокуратури
та слідства (кримінальної юстиції)

Національного університету «Одеська юридична академія»

**ДО ПРОБЛЕМИ РОЗСЛІДУВАННЯ СТАТЕВИХ ЗЛОЧИНІВ,
ВЧИНЕНИХ ЩОДО МАЛОЛІТНІХ І НЕПОВНОЛІТНІХ**

Сучасний стан розвитку нашої країни характеризується не лише бурхливими євроінтеграційними процесами, але й, нажаль, соціально-політичною, економічною нестабільністю, які є каталізатором до зростання рівня злочинності та деформації моральних та етичних норм у середині суспільства. Вельми нагальною проблемою сучасності є тенденція до зростання рівня насильницьких злочинів сексуального характеру, які вчиняються щодо малолітніх та неповнолітніх, які у свою чергу супроводжуються вбивствами, нанесенням тілесних ушкоджень різного рівня тяжкості тощо. Саме тому сучасна криміналістична доктрина активно займається питаннями розробки методики розслідування статевих злочинів щодо малолітніх та неповнолітніх.

Важливим елементом криміналістичної методики є встановлення обставин, що підлягають доказуванню. Саме тому встановлення найтиповіших обставин, що підлягають доказуванню у злочинах даного типу зі специфічним потерпілим, дасть змогу працівникам правоохоронних органів якомога швидше розкривати злочини та притягувати винних до кримінальної відповідальності.

Вивченням проблеми встановлення обставин, що підлягають доказуванню у статевих злочинах проти малолітніх та неповнолітніх займалися багато вітчизняних вчених серед яких варто виокремити